

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI, ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenként egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175. szám hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

„Nyilváltár”-ben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható Szikés Antal könyvkereskedésében.

A házasságról.

Szép az élet, ha azt a megelégedés és boldogság aranyos verőfénye sugarozza be s ha magasabb czélok töltik ki annak belső tartalmát.

De mi az, a mi neki fokozottabb érdekességet kölcsönöz s a férfit feladatainak igazi magaslátára emeli?

Valóban nem a pénz, mely oly különféle változatos alakban jelenik meg előttünk, sem a tavaszi verőfény, mely mindent új életre kelt, sem a dicsvágy, mely néha nagy tetteknek a rugója, hanem a nő, a ki egyedül bír azon kiváló képességgel, hogy az életet kellemessé, bájossá s érdekessé teheti.

A nő! mily halom nemes fogalom fűződik ez egy szóhoz! mennyit fejez az ki s mi mindenre képes ő?

A magánosan álló férfi, ha gazdag, nem tudja igazán élvezni vagyona nyújtotta előnyeit, ha szegény, sokkal súlyosabb a munkája, mint ha neje lenne.

A nőtlen ember gondolatai, tettei, világ- vagy egyéb nézetei egészen mások, mint a nős emberéi. Hisz nincs, a ki irányt szabjon gondolatainak, ki nemesítse tetteit s javitgassa nézeteit.

A nő átalakító hatása kiterjed a férfi egész lényére. De természetesen csak akkor, ha a nő tudatában van nemes és nagyszerű feiadatának s ha férje részéről ama tiszteletben részesül, mely őt méltan megilleti. S ezen tiszteletet tartozik minden férfi nejeinek megadni feltétlenül.

A családi élet csak akkor lehet igazán boldog, ha férj és nő megértik egymást, ha egyik elnéző tud lenni a másik iránt s ha mindenik tiszteletben tartja a másik jogait, szabadságát, mert a nő nem alárendelte a férfinak, hanem életének olyan párja, „én”-jének természetből rendelt kiegészítő része, mely nélkül a férfi csak valamivel több a semminél, de annyi semmiesetre sem, hogy társadalmi s honfiumi kötelemének ethikai szempontból megfelelhessen.

Ha azonban a nő kiegészítő része a férfinak, ugyanily kiegészítő része a férfi a nőnek is, ki férfi nélkül szintén csak fél rész. Egyik a másik nélkül a társadalomban csak annyit ér, a mennyi munkát végezhet s így csak valamely gép árával egyenlő. A házasság ezt a kétes értéket megszünteti s a legmagasabb értékre emeli.

Ily szoros viszony létezőn férfi és nő közt, nem-e természetes, hogy kölcsönös tiszteletben tartsák egymás jogait? Hisz régi igazság az, hogy a ki másokat elnyom, maga sem szabad, ő is elnyomva érzi magát. A szabadságától megfosztott vagy szabadságában csak korlátolt nő nem képes anyai, hitvesi feladatának megfelelni s ennek oka a férj, ki nem azt tekinti feleségében, a mit tekintenie kellene, hanem valami alárendelt egyént lát benne, ki arra való, hogy az ő szeszélyeit tűrje s kedvteléseinek objektuma legyen.

A nők méltóságának, erényeinek tisztelete mindig ismertető jele az erkölcsileg jól fejlett nemzeteknek.

Az a nemzet mindig virágzott, a mely tiszteletben tartotta nőit, míg azok a nemzetek melyek a nőkben rabszolgákat láttak, napról napra sülyedtek s nagyrészüket elpusztult.

Példát nyújt az előbbiekre a keresztyénség, az utóbbiakra a mohamedánok. kik bizonyára nem sülyedtek volna oly mélyen, ha kellő tiszteletben tartották volna nők jogait s igyekeztek volna azok erényeit a természet örök törvényei szerint fejleszteni.

TÁRCA.

Kondorosi tárcza levél.

(Templom-szentelés — banquette-vadászat.)

Különös . . . a multkor azt apprehendáltam, hogy minek halasztották el a templomszentelést, legalább volna miről írnom, s most hogy meg volt, még sem tudok róla írni.

Nagybaj az, ha az embernek kurta a tehetsége, s meg se tudja toldani; mert ily lélekemelő ünnepélyhez az én genim? megtoldva is kurta maradna, . . na de akad hiszem arra avatottabb egyén, a ki okosan megírja, mint dukál, de azért én is elkotyogom, hogy e mán csak „fain” nap volt.

Mert hát igazán szép dolog az, ha ily zsenge kis község életében oly mozzanat történik, mint a milyent nálunk vasárnap az evangélikus imaház beszentelése alkotott.

A jelenlevők mindnyájan édes megnyúgvást nyarthettek, e község erkölcsi viszonyait szemlélve az egyetértés és felebaráti szeretet testvéries fenállásban, a vallásosság biztosíthatása iránt.

Hiszük is, hogy e nemes cselekedet megalkatói, az imaház felállíthatásának előharcosai, az általuk kiszemelt szeretett vezető neveket nem említek . . . halásan ösmernék őket mind annyian — re benegesta — nyugodt lélekkel tekintenek is, nemes lelkük és önfelaldozó vallásosságuk élő emléket hirdető új egyházunk jövője elé!

A szertartás egyházi szokott rendben befejeztetvén, közébédre vonult a díszes vendégekkel ékített

társaság. (Előbbiről nem szólhatok, mert megvallom én a tempom helyett csak banquetten voltam.)

Részt vettek abban nagytiszteletű Áchim Adám esperes, nagys. Haviár Daniel világi felügyelő, országgyűlési képviselő, tiszelendő Gajdác Pál t. komlói lelkész, tekintetes Mihály József és Benka Pál tanár urakon kívül, a helybeli újonnan felavatott lelkész, a közeli tanító úrak legtöbbjei-szarvasi és helybeli presbyterek és az előjáróság élén derék birájával Dérczy Ferencz úrral, kinek erkölcsi éretet fennen hirdeti a már régebben épült rom. cath. kápolna létezése.

S most elmondom, hogy „halottam sok szép tojásokat” de abból Isten úgy se nem tudnék egyet sem elmondani. okultam belőlük eleget; na de kárpótlásul megírom a „menút”

Az az pardon! azt sem tehetem, mert a közös szakácsnéknél azóta megbetegedett én meg nem emlékszem a sok eklézsiái karczostól már rája,

Furcsa is az ilyen közebéd, az ember csak eszik, iszik, s egyszer csak azon veszi magát észre, hogy jólakott, de azt hiszem hogy a publikum meg én velem van így, s azért el is hagyom éppen ott, a hol engem e nagy napon, az emlékező tehetségem kezdett elhagyni és megyek Békésre a vadászatra.

Ho . . . hó bizony még majd elúztatam, ha a békési főszolgabíró kocsisa meg nem fordít, s el nem vezetett a csárdába, hol Pali barátunk ösmert előzőkenységével és szivességével, házigazdaként csibúkozik vadászczimborái között egy tökéletesen sikerült vadászat után. Esett 126 nyúl — zajos mulatság . . na meg egy kis gyenge „csendes” amint örök időtől fogva szokott lenni vadászat után mindaddig, míg nyulból nem lesz jáger!

Persze nem hiszik el, de tanút állítok rá, hogy a notárús is beszegődött vadnak; egész cjszaka csak

„kúvikolt” ki fejté ezt meg? pedig megtörtént, s a rendet nem bontotta meg.*)

SENKI

A verandán.

Rajz az életből.

— Irta Madarassy László. —

— Ugyan mi felett tud oly mélyen elgondolkozni Béla bácsi?

— Semmi felett, kedves hugom, éppen semmi felett, hanem ez már nálam egészen szokássá vált.

— Pedig én úgy szeretném, ha mindig beszélgetne.

— Hja, hugocskám, ahhoz vig, derült kedély kell.

— Hát Béla bácsinak nincs derült kedélye?

— Nincs bizony.

— És miért nincs?

— Ismered a csillagokat?

A leány int reá, hogy ismeri.

— Nézd, mily különbözők odafele azok csillagok! Pedig azok az égből ragyognak le hozzánk. Mondják,

hogy a mennyország is fent van az égben. Egyik mily vigan, elevenen lóhogtatja a tűzét, míg a másik haladkló fenyben van. Ily halovány fényű már az én életem jövője. Miért is volnék hát jó kedvű?

Szemeit a leány busan szegzi a csillagokra. Miért is nem ragyognak azok mind egyenlő fényvel?

— Nézd — folytata Béla — e lecsakadt falevelet.

El kell hagynia a törzsét, mely neki létet adott. M

lesz belőle? Összszugorodik. nincs a mi fenntartás, a szellő elfújja messzire. Egyedül állok én is rokonok,

barátok nélkül s kitéve folyton a sors szeszélyes já-

*) A mult számban meg is írta már.

A nők fentebb vázolt tulajdonságainak, képességeinek, hivatásának érvényre jutása okozta a műveltebb nemzetek hatalmának emelkedését, jólétüket s virágzásukat.

Valóban, ha így fogjuk fel e dolgot, akkor igazán méltányolni fogjuk a házasság szent intézményét egész magasztosságában.

M—r H—ny.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a

„SZARVASI LAPOK“

IV-ik évfolyamának IV-ik negyedére.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr

Félévre . . . 2 frt 50 kr.

Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.

Gyűjtőknek 5 előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Megdöbbenítő gyász. Társadalmi életünk egyik legrokonzenvebb és legkedvesebb alakja, a szendeleki Moravcsik Géza szül. Salacz Ilon urnó nincs többé! A nemesen érző szív megszűnt dobogni, a „Hervadás“, a megrendítő megsemmisülést előre sejtő férjnek szép elgájiája pár hét előtt oly meghatóan zengé:

Sárgult levél válik az ágrul,
Felhők közé a nap bezarul,
A tájat őszi köd fedi;
Sötét ború kíséri híven,
S az elmúlás sejtelmé szívem
Komor árnyával eteti.

A tél zord szele rálehel a gyenge virágra s az elhervadt! A költő hite — mely a szenvedő lelki fájdalomnak nyújtott legalább parányi tápot a reményben nem teljesült. Hasztalan zengé:

Hiszem, e kínos hervadára
Megjő e tavasz és langy sugára
Virágot, életet fakaszt;
S mi visszahozza boldogságom,
Szemedben felragyogni látom,
Ragyogni újra a tavaszt!

Ott porlad ő már a hideg sírban! Legyen neki könnyű a föld! — A család gyászjelentése itt következik: † Moravcsik Géza és fia Tibor; Salacz Ferenc és neje Moissiovc Vilma s gyermekeik: Oszkár, Ferenc, Aladár, Elemér; özv. Vlasic Mártonné sz. Wachsmann Alojzia; Moravcsik Mihály és neje sz. Esztergály Emma s gyermekei: Emil, Gyula, Emmi, Margit, Biri valamint számos rokonok nevében mélyen megsomorodott szívvel jelentik forrón szeretett neje és anyja, leányuk, testvérük, unokája menyük, sógorójuk és rokonuknak Moravcsik Géza né született Salacz Ilonnak elte 26 ik, boldog házassága 6-ik évében 1887. nov. 15-én hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei nov. 17-én d. e. 10 órakor fognak a r. kath. egyház szertartásai szerint beszentelteni és örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat nov. 18-án d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Áldás és béke hamvaira!

Meghívó. Gyomán f. 1887. évi november hó 20-án a Korona vendéglő termében tartandó jótékony-célú műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalom tartatik. Belépti díj a táncvigalomra: személyjegy 1 frt. családijegy 3 frt. Felülfizetések a jótékony-cél érdekében közönséggel fogadtatnak. Kezdeté a műkedvelői előadás után. Jótékony-célú színi előadás. A műkedvelői társaság által előadatik: A három kalap. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Hennequin Alfred. Személyek: Dupraillon Edgar Fazekas Zsigmond. Témidart Adolf Nagy Géza. D'ervey Pál Dr. Eisler Vilmos, Silvester Jenő Szőke Rezső Izabella, Dupraillon neje Illés Gyuláné ő nsga. Lucza, leánya Lang Róza k. a., Anette Weidinger Gizzi k. a. Baptiste, inas Ternyei József. Belépti díjak: az első sorban 1 frt 50 kr. a többi ülőhely 1 frt, állóhely 50 kr. Kezdeté 7 órakor.

Közgyűlés. A helybeli nőegyesület nov. 23-án, szerdán d. u. 3 órakor Meltóságos gróf Csáky Albinné szül. Bolza Anna elnök asszony vezetése mellett megfogja tartani ezévi rendes tisztújító közgyűlését. Itt fognak előterjesztetni a lefolyt 1886/7-ik évi egyesületi már megvizsgált számadások is.

Felvilágosítás. Mult számunk nyiltterében közölt bírósági ítéletben szereplő egyik tanu Kovács Sándor nem azonos a szarvasi kir. járásbírósnál működő hasonnevű Kovács Sándor kir. aljárásbíróval. Ezt lehető félreértések végett szükségesnek tartottuk megjegyezni.

Megjelent a „Magyar Haziasszonyok Naptára“ mely immár a negyedik évfolyamát járja. A jelen (1888) évfolyam 20 ivre terjed és a négyoldányi tartalomjegyzék már magában is egy kis füzetet képez, tanúságot téve a naptár gazdag tartalmáról. A naptár 12 részre van osztva é. p. 1.) Csalásgazdai rész. 5—19 oldal. 2.) Általános érdekű rész 19—36 oldal. 3.) Szépirodalmi rész 39—104 oldal. 4.) Ismeretterjesztő rész. 107—141 oldal. 5.) Mulattató rész, 147—160 oldal. 6.) Orvosi tanácsadó 163—168 oldal. 7.) Konyhazati rész, 171—190 oldal. 8.) Kertészeti rész, 193—202 oldal. 9.) Haztartási rész. 205—224 oldal. 10.) Könyvtelési rész, 228—266 oldal. 11.) Hirdetési rész. 12.) Tartalomjegyzék. A tartalom főszerzőinek ez elsősorolása is már élénk képet nyújt a naptár bő tartalmáról, minél az a mi egy háziasszonyt, érdekelhet, képviselve van benne s ha a tartalmat közelebbről megtekintjük úgy találjuk, hogy annak minden egyes cikke szakavatott tollból folyt. A munka ára füzve 1 frt, kötve 2 frt. Megrendelések a „Magyar Haziasszony“ cz. lap kiadóhivatalába, mely a naptárnak is kiadója, intézendők. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján is. Mutatványul e naptárból közöljük a mai tereza cikkeket.

A kereskedők figyelmébe Battonyai Ödön „Czégek kézikönyve“ czinü művet adott ki, mely átnézhető alakban tartalmazza a bejegyzett s ez idő szerint még fenálló összes hazai czégeket, valamint az egyes czégek jog viszonyaira vonatkozó adatokat. A mire a kereskedelmi ministerium is felhívja az érdekletteket.

A csabaiak kincstári földvétele. A csabaiak a megyesi pusztából 3540 katesztrális holdat vetek, holdankint 272 forintjával, összesen 966,414 forint 36 kr. a bodzasi pusztán 681 holdat, holdankint 280 forintjával, összesen 190,677 forint 90 krajecárért. A vevők kötelezetnek kijelölendő helyen 3 év alatt — egyenként 80 négyszögöl területű — beltelken 300 házat építeni. A vételár 40 felévi előleges részletekben 4% annuitással törlesztendő.

Szövetkezet. Békésen a mult hóban ifj. Jancsócsics Pál szolgabíró ur elnöklété mellett egy huszofgyasztó szövetkezet alakult 120 taggal s fejenként 10 frt részvényvel, melynek célja az egészséges, friss marhahus kimerése egyrészt, másrészt pedig megakadályozni a békési mészárosok azon káros törekvését, hogy a huszofgyasztó közönség minél drágább áron szerezzze be husszükségletét. Egyelőre a szövetkezet csupán marhahus kimerésére fog szorítkozni, később azonban borju, juh, sőt disznóhus is kapható lesz a szövetkezet mészárszékeiben. A szövetkezet már megkezdte a marhahus kimerését e hó 1-én, a marhahus árát különként 36 krban állapítván meg.

Mezőhegyesen történt közelebb. Néhány legnemesebb telivért lovagoltak az alisztek a lovagló iskolában. A nemes állatok között volt egy 12,000 forintos L... nevű telivér is, és a hasonlóan nagyon drága Kengyel szintén telivér. Véletlenül L... megrugja Kengyelt. E perczben elkezd ficzánkolni, ugrik jobbra balra

tékának. Ma itt, holnap amott. ki tudja hol fogok megállapodni?

A leány elkéri Béla kezéből a falevelet.

— Nézd e picziny kis rovar, mily vigan repked itt körülöttünk, csapkodja apró szárnyait, mint örvend a világosságnak! Ez neki minden öröme, Nem tudja miből lett, mivé lesz, nem gondolkozik, élvezi a jelent s nem érez soha lelki fájdalmakat. Tudod-e mit tesz az, lelkileg szenvedni?

A leány szomoruan és résztvevőleg legelteté szeméit az ifju arcvonásain és hallgat.

Oly különösen tűnik fel a veranda tulsó felén ülök előtt a két elborult. bánatos arc, hogy a leány mamája mintegy megilletődve kérdi fél hangon férjétől:

— Ugyan miről társaloghatnak olyan komolyan azok a gyermekek?

— Ha jól hallom: bogarásznak.

— Emlékszik-e rám? — kérdé kis szünet mulva a leány — mikor még oly kis leányka voltam. Akkor is Béla bácsinak hívtam.

— Emlékezem. Hogyne emlékezném! Szép tüzes szemű leány voltál már akkor is, de mégsem oly szép és elragadó mint most.

— Mennyi mindenféle játékra tanított!

— Szerettelek az ölemben tartogatni, pedig mindig szétkuszáltam a nyakkendőmet.

— Ha akkor szétkuszáltam, ime most megigazitom, mert bizony szó a mi szó, de kissé hanyagul van megkötve. Szabad?

— Hogyne volna! Csak szedd rendbe kedves hugocskám.

A leány hozzá fog a nyakkendő igazításához, mi alatt Béla a puha kis kaecók villanyos érintésére néhányszor mélyen felsóhajt,

— Jól megszorítsd leányom! — kiált a papa a

sarokból. — Megkínózd a miért oly ritkán jó hozzánk,

— Ugy-e papám, így ni!?

Pajkosan huzza a nyakkendő két végét, minha nagy erejébe kerülné.

— Tudod-e Béla, hogy atyád és mi, titeket gyermekkorotokban egymásnak szántunk?

— Tudom.

A leány fülég elpirul, alig bírja megkötni a nyakkendőt.

— Tudom! De nem akarom vele ijesztgetni a hugocskám. Ime most is egészen ki van már hozva a sodrából.

A leány részegi villogó szeméit az ifjura, mintha mondani szeretné: Korántsem a félelem okozza zavartomat.

— Gyermekek, hozzátok ki a pipámat!

— Megyek!

— De már azért én megyek, hugocskám — szól ülőhelyéből felpattanva az ifju — mert én meg is tudom tönni és a fűdibuszt divatosan ráhelyezni.

— Mért nem engedi nekem kihozni? Hiszen ugy is hiába megy! Abban a sötétségben nem találja meg.

— Majd megkeresem,

Az ifju sokaig marad. Már valóban kételkedni lehet azon, hogy ráakadjon. A leány zsörtölődni kezd:

— Megmondtam ugy-e? Elkeresgélhet ott még sokaig! miért is szaladt el oly hamar! Én már rég kihoztam volna.

Lassan közelit az ajtó felé.

— Hol van, Béla bácsi?

— Itt vagyok nem találok a gyujtót.

— Láss, lássa, nekem kell azt is megkeresnem.

— Hol tartjátok, merre?

— Megvan már, jöjjön közelébb, itt állok az ajtóban.

— Hozd ide.

— Igen ám de . . .

— Micsoda de? Hát nem bírsz közelebb jönni?

— Félek!

— Ne nevettesd ki magadat, mitől félsz?

— Béla bácsitól!

— Tölem? Ne tréfálg, mert csakugyan megjegsztelek. Miért félsz tőlem?

— Megesókol.

— Hiszen meg tudlak én csókolni odakint is ha éppen akarlak. Miért bánatának ide bent? Csak jöjj batran, hugocskám. Szükségem van arra a gyujtóra.

— Igazán nem bánt?

— Marcsi legyek, ha csak egy ujjal is érintelek.

A leány, kezében a gyufatartóval, beoson a szobába, de ugy ő, mint Béla elfeledik a gyufát egyszer is elrántani, teljesen sötétségben maradnak, csak a fénylő szemek világát használják a keresésre, mi oly sokaig eltart, hogy a verandan ülő családapa dohányfüstre ábitozó torkát kezdő köszörülni, majd bekialt a keresőkhöz:

— Készen lesztek már valahára azzal a töltött pipával?!

— Már készen vagyok! — ugrik ki a szobából a fiatal ember, kezében hozva a kívánt szorakoztatót. Nem tudom nem e keményre tömtem egy kissé? Nagyon apró volt az a kockás dohany.

— Csak add ide öcsém! Elszívom én ugy is, Hanem nini . . . ugy érzem . . . te nem dohannyal töltötted meg ezt a pipát.

— Hát mivel?

— Az anyjukomnak a levesbe való szárított tész-tájával.

— No én ugyan megjártam.

— Hát leány! Így mutattad meg Bélának a dohanytartót? Ezért mentél be te is? Ezért vitted utána a gyujtót? De hol is vagy hát? Hiszen nem látla!

előre-hátra, le fel, hogy lovagját hátról, ledobia az al-
tízst, ki hátán ült, habar a legjobb lovasok egyike volt
végre is lehullott a fekezhetlenül neki szilajodott lóról, a
mely is terhétől megszabadulva, a lövő-téren levő
20-25 méter között vadul száguldozva felkeresi L. eső-
dört s annak hátulsó czombjára oly iszonyu rugást mér,
hogy a 12,000 forintos ménnek lábcsontjai összezuódtak,
minnek következtében a drága állatot, daczára minden
gyógykezelésnek, pár nap múlva le kellett szúrni.

— **Magyar közmívelődésünk érdekében vettük**
a következő felhívást: Szeretett polgártársak! Epedő
lelékkel vártuk a mai napot, a midőn honfitársainkkal
hazánk e végső font s határvárosából, örömettel kebellet tud-
dathatjuk: Ime itt van 15 évi sáfari odulásunk gyümölcse
az annyi kitartással és erélyvel, valamint kiváló tapin-
tattal és óvatossággal kivívott győzelem: az „Orsovai
magyar nyelvtérjesztő Egyesület!” Hogy mint és men-
nyit jelentenek ezavak, azt minden hazafi átérezni fogja.
„Meleg szeretettel függ a hon nyelvén; mert hazá, ne m-
zet és nyelv, három egymástól elváhatlan dolog, s ki az
utolsóért nem buzog, a két elsőért áldozatokra kész lenni
nehezen fog!” Varoskánk és vidékünk sokkal szegényebb
mintsem egy ilyen irányu egyesület magasztos céljait tö-
kéletesen érvényesíteni képes volna; közeleinknek
tartjuk tehát ma — midőn a talaj a magyar államesz-
me és cultura terjesztésének, lelkes és buzgó honfiak
szenvedélytelen és minden tüntetést kerülő működése
által egyengetve van — honfitársainkat arra felhívni:
miserint nyújtsanak segédkezet e szép és üdvös céj
sikerés elérésére és csoportosuljanak minél többen, a
hazaszeretet és a magyar cultura igéit hirdető zászlaja
körüli, hogy együttesen működve, a magyar érdekek állaj
követelt célirányos magasztos feladatunkat annál inkább
elérhessük Bizunk szeretett hazánk nemtőjében, hogy eme
ohajuk rövid idő múlva megvalósuland Orsován, 1887.
évi május hó 30 án, Hazafüi üdvözléttel Az „Orsovai
magyar nyelvtérjesztő Egyesület” nevében Freyler Ignác,
ideiglenes elnök, Hagadi Kovácsy Dezső, ideiglenes tit-
kár.

— **Békésmegye térképe második lenyomatban.**
Megyénk térképe Miháfi József által szerkesztve másod-
dik lenyomatban el hagyta a sajtót Midőn ezt az előfize-
tőinkkel közölnők, kijelentve, hogy legközelebb példá-
nyait kézhez fogják venni, jelentjük, hogy a tér-
kép példányonként 1 frt 20 kr a szerzőnél, Szikes Antal
és Krecsnárik Endre kereskedéseiben kapható.

— **Kinevezés** Beliczey István főispán dr. Berkes
Sándor gyulai orvost megyei alorvossá s közkorhási or-
vossá nevezete ki. Dr. Berkes boldoult Dr. Dubanyi Já-
nos betegsége alatt is teljesítette a kórház-orvosi teen-
döket, a legutóbbi megyei közgyűlés folyamán pedig
helyettesnek lett kinevezve.

— **A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi**
miniszter a szarvasi járásban állandó gazdasági tudosi-

schol. Miért maradtál bent egyedül abban a sötét
szobában?

— Ki akarom nyitni az ablakot, Meleg van ide-
bent.

— Hát hiszen eleget szellőzik az ajtórol! Csak
jöjj ki szaporán. Most jut cszembe, hogy van nekem
dohányom itt is az asztalfában. Meg kene keresni. De
már kívül is sötétedni kezd. Hozd ki szaporán a gyufa
tartót.

— Viszem már. Meggyujtsak egy szálat?

— Majd én! Mit adsz nekem ide a kezembe?

Hiszen ez meg nem a gyufatartó hanem a gombostű
doboz. No ti, mondhatom, hogy szépen kiszolgáljatok
az embert! Menj anyjukom, hozd ki a nagy lámpát,
legalább majd latunk egy kissé a világánál.

— Ne még édes atyám!

— Ugyan miért?

— Mert oly kellemes ez a félhomály.

— Igen, igen, a hugomnak igaz van. Ez a fél-
homály oly jó, oly bátorító.

— Mire kell uralom öcsémnek bátorítás? Bántja
itt valaki?

— Nem, de mikor oly különös . . . magam sem
tudom, hogy miként is kezdjem?

— A Béla bácsi az imént a sötétben . . . meg
kérte a kezemet.

— Igen, és én azt most ismétlem.

— Ugy? Hát ezért tréfáltatok meg engem az
imént téztávál, meg gombostűvel, hogy annál örömes-
tebb belegegyezzem? Mar most csak azért sem, a mig . .

— Hogyan atyám?!

— Megtagadná? A mig . . .

— Igen, megtagadom mindaddig, a mig csak
kényelmesen rá nem gyujtottam.

— Mama, mama! Jöjjon csak hamar azzal a
lámpával!!!

tői tisztásra Pethe József kondorosi lakost, lapunk
egyik szorgalmas munkatársát nevezte ki.

— **Helyreigazítás.** Midőn multkor a csáki pösta-
támadás historiájának eredetét kutattuk, rájöttünk, hogy
a hír keletkezése egy ravasz póstafutoncz gyermek élel-
mességének szüleménye. Csúnya, esős, sötét est volt,
midőn a kondorosi póstaért kellett volna a futoncznak
gyalog bemennie. Hogy tudna ő ettől a nehéz missiótól
megszabadulni! Kigondolta a csáki póstátámadás törté-
netét. No, gondolta, ha ezt elmondom, már csak nem
fognak ily rémséges éjszaka a póstaért elküldeni! Nem
is küldték a rémhir hallatára csak reggel. A ki velünk
mult számunkban „hitelesen” közölte, hogy N. N. itt —
és itt — kinevezetett ezen és ezen állásra, nem tudjuk
hogy nem számításból tette-e?! Közölm — ugy gon-
dolhatta — hátha az, a mit óhajtok, akkor meg is törté-
nik. Pedig hát nem történt meg, a kinevezés elmaradt!
Ennyi a helyreigazítás!

Az esztergomi lapokban olvassuk, hogy egy ottani
lakós egy a pesti magyar kereskedelmi bank változle-
tenél vásárolt részletiv alapján október hó 1-én a Bécs
városi sorsjegyek másod főnyereményét 20,000 frttal volt
szentesés megvenni — Midőn ezt felelmitjük, nem mu-
lasztjuk el a fenti intézet, lapunknak mai számában meg-
jelen hirdetésére t. olvasóink figyelmét felhívni.

Irodalom és művészet.

Megjelent B. Csabán a szerzőnél kapható: A ma-
gyar iparos ifjak jól felfogott ér-
dekei Irtá Áchim Janos, ipartestület jegyző. Hu-
szonkét évi iparos pályának nyolcz évi ipartestület és
iparos ifjuság önképző segélyző egylet elnöksége tapasz-
talatai alapján szakavatottan tárgyalja az iparos ifjuság
boldogulásának módja eszközeiről. Melegen ajánljuk, az
iparos ifjuság figyelmébe.

Gazdaszat, ipar, és kereskedelem.

Általános gazdasági helyzet.

Az aradi kereskedelmi és iparkamarának legközelebb megie-
lent és szerkesztőségünkhez beküldött jelentéséből közöljük a követ-
kező rajzot, mely közgazdasági helyzetünk tekintetében nyújt világos
tájékoztást:

Megelőzőt évi jelentésünk közzététele óta közgaz-
daságunk helyzete lényegileg nem változott. Azon álta-
lános pangás, mely az 1884. év második felében kezdő-
dött, kerületünkben észlelhető volt tavaly is. S e pangáson
kívül a mult év jellegét általában a bizonytalanság és
határozatlanság képezte.

A külpolitikai viszonyok csaknem az egész éven
át, de különösen annak második felében szerfelett zilál-
tak voltak. Keleten a válság kitörését egy ideig minden-
nap lehetett várni. Ennek a feszültségnek hatása mellett
a gazdasági élet iránya sem szilárdulhatott meg, ugy
hogy ez az egy mozzanat, ha minden egyéb tényező
hatása kedvező is, elég lett volna, hogy a termelést
megzavarja. Pedig maguk a gazdasági tényezők hason-
lókép folyton kedvezőtlen befolyással bírtak.

Az 1885-ik évről szóló jelentésünkben tüzetesen
ki van fejte, hogy e kamara felfogása a világ gazdasági
helyzetről és annak legújabb alakulásáról miben áll. E
helyen csupán utalva a mondottakra, konstatalni kíván-
juk, hogy e kamara felfogása a tengerentuli versenyről
s azzal szemben folytatott közgazdasági politikánkról a
mult év által is igazolva lön, és a nyereségtermények ár-
mozgása, valamint általában az egész közgazdaság élet-
működése annak helyessége mellett bizonyított.

A mult évi gabonatermés e kamara területén ál-
talában nem felelt meg a várakozásoknak, mert annak
nagy részében az aratás csak igen középszerűen sikerült.
Az időjárás eleinte biztató volt, a májusi fagyok és a
később beállott jégverések azonban a reményeket meg-
lehetősen lelohasztották Legjobbnak bizonyult a termés
Békésmegyében és Csanádmegye egyes vidékein.

A repeze is csak gyenge középszerű aratást adott,
mely sokkal rosszabb volt az 1885. évinél.

Jobb eredményt szolgáltatott a hüvelyes vetemé-
nyek, melyek kereslete azonban nem levén a kínálatnak
megfelelő, az árak nem voltak jutalmazók.

A dohány sem sikerült ugy, mint e kedvezőtlen
viszonyok között a gazdákra nézve kívánatos volt, a mi
reájok annál nagyobb baj, mert a fennálló egyedűruság

mellett a dohánynak biztos kelete levén, arra, hogy e
czikk termelése jövedelm forrást képezzen, csak jó ter-
mésre van szükség.

A szüret szintén csalódásokkal járt a szőlősgaz-
dákra nézve, mert eredménye épp oly kevéssé volt kie-
légitő, mint később a borüzlet menete.

A gyümölcs termés a májusi fagyok és gyakor
esőzés folytán rosszabb volt a megelőzőt évinél.

Es a tavalyi év annál mostohábbá alakult, mert a
etrmelés ily kedvezőtlen eredményei mellett az érteke-
sítési viszonyok is felette hátrányosak voltak. A gabona
termés Észak-Amerikában minőségileg és mennyiségileg is
kittűnően sikerült. Hasonlóképp Romának nagyrészen is
jó, Németországban szintén teljesen kielégítő volna az
aratás. Azon kö ülmény tehát, hogy Oroszországnak csak
középszerű, a rendszerint bevitelre utalt Francia- és
Angolországnak pedig gyengébb termése volt, az árakat
magasabb színvonalra állandóan nem emelhetette.

De a gabona üzletben két okból némi javulás az
év második felében mutatkozott. Az egyik ok abban
állott, hogy az orosz gabona ki nem elégitő minősége
folytán Olaszországba tetemes kivitelünk volt, melyet
a közlekedési vállalatok kedvezmények nyújtása által
lényegesen elmozdítottak. A lendület második okát, leg-
alább bizonyos mértékben, az képezte, hogy a vámhá
boru folytán tetemesen kevesebb gabona hozatott be
Romániából, mint a megelőzőt évben, Hivatalos kimu-
tatások szerint ugyanis mig 1885-ben 1. 949,719 mm.
gabona jött be Romániából, melynek értéke 13 millió
forintot meghaladt, addig e behozatal tavaly nem ment
öbbré 338,777 mmázánál, melynek értéke csak vala-
mivel multa felül a két millió forintot.

De a gabona forgalomban beállott ezen lendület
nem volt sem nagyobb mérvű, sem állandóbb termé-
szetű, s az árakat csak néhány hónapra, de akkor is
bizonyos ingadozások mellett, tartotta magas színvonalon
melyek az év vége felé azután ismét észrevehetőleg hany-
atlottak.

Az állatok értékesítése szintén legkevesebé sem
volt jónak nevezhető s az árak a megelőzőt évekhez
képest tetemesen alább szállottak. A lovak kínálata a
fennállott határázár miatt nagyobb volt a keresletnél. A
szarvasmarha árcsökkenése a mult év alatt a megelőzőt
évi árak 30%-át tette.

Jobbak voltak ennél a sertés kereskedés viszonyai,
mert Németországba a mult év folyama alatt nagyobb
mennyiségű sertés vitetett ki.

A juhok ára ellenben annyira hanyatlott, hogy a
juhtenyésztés vidékünkön már alig fizeti ki magát.

Az állati termények forgalma szintén nem volt
előnyös.

Az eredeti termékek értékesítését pedig határozot-
tan kedvezőtlennek kell jelezni.

Tekintve ezen egyáltalán nem kedvező termelési
és értékesítési viszonyokat, nagyon természetes, hogy az
ipar helyzete, mely kerületünkben a nyers termelés
állapotával oly szoros összefüggésben van, a mult év
alatt szintén nem javulhatott.

(Folyt köv.)

Felelős szerkesztő: Miháfi József.

509/1887. végh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz.
102. § a értelmében ezennél közhírré teszi, hogy a szar-
vasi kir. járásbírósa 1302. és 1262. számú végzése ál-
tal Stein Vilmos és Juvelier János budapesti kereskedők
javára Blum Jakab ellen 286 frt 87 kr tőke, ennek
1887. év június hó 3-ik napjától számítandó 6% kama-
tai valamint 264 frt 93 kr. tőke és eddig összesen 102
frt 15 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási
végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 891 frtra
becsült vászon, asztalteritékek és egyéb rőfös áruczik-
kekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 2064/87. sz. kiküldetést ren-
delő végzés folytán a helyszínén vagyis Szarvason
özv. Berger Gyuláné házában levő bolt helyiségében
leendő eszközésére 1887. évi november hó 22-ik
napjának délelőtt 10 órája határidőül kiti-
zetik és ahhoz a venni szándékozók ezennél oly
megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok
ezen árverésen a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is
eladatni fognak. Kelt Szarvason 1887 november 8-án

TERRAY LÁSZLÓ, bir. végrehajtó

H I R D E T É S E K.

Van szerencsém jelenteni, hogy
ügyvédi irodám
 Szarvason, nagytemplom-utca 94 szám alatt megnyitot-
 tam.
 Szarvas, 1887, november 20.
Dr. Haviár Gyula,
 köz- és váltó ügyvéd.

Bauer Béla
 fog műtő a cs. k. udvari fogorvos volt
 segédje csak holnap és holnapután fog itt
 tartózkodni a Bárány vendéglőben.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete
 Budapest, Dorottya utca 1. szám.

elal az
1887. december 1-én
 leendő huzáshoz

BAZILIKA
 sorsjegyek

évenként 3 huzás
 LEGKÖZELEBBI HUZÁS
 87 december 1-én
 Főnyeremény 100,000 forint.

Bazilikasorsjegyeket
 Készpénzfizetés mellett a hivatalos napiárért.
 Részletfizetésre:
 3 drbot 18 havi részletre á 1 frt 93 kr,
 5 „ 18 „ „ „ 3 „ 23 „
 10 „ 18 „ „ „ 6 „ 46 „

Már az első részlet lefizetése után az esetleges
 nyeremény kizárólag a részletív tulajdonosát illeti.

Én, Csillag Anna
 185 cm-éter hosszú óriási Loreley-
 hajammal, melyet az álta am föltalált
 kenőcs 14 havi használata után nyer-
 tem, mely megakadályozza a hajki-
 hullást, elősegíti a hajnövést, és erő-
 sítii a hajbőrt, uraknál elősegít egy
 teljes erős szakállnövést. rövid ideig
 való használat után a hajnak valamint
 a szakállnak természetes színt és sűrű-
 séget kölcsönöz és megóvja a korai
 őszüléstől a legmagasabb korig. Egy
 köcsög ára 50 kr. 1 frt. 2 frt. Postá-
 val küldés napoként a pénz előleges
 beküldése, vagy postautánvétel mellett
 az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA
 Budapest, Király-utca 26. sz.
 15-20

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 14 frt — kr.
 Félévre . . . . . 7 „ — „
 Negyedévre . . . 3 „ 50 „
 Egy órára . . . . 1 „ 20 „
 Egyes szám helyben 4 kr.
 Vidéken 5 kr.
 Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:
 Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lamlások intézendők.

PESTI HIRLAP

PÖLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:
 Budapest, nádor-utca 7. sz., I. emelet,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 Bérmentellen levelek csak
 ismert kezektől fogadtnak el.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek fel
 Franciaország részére pedig
 Joux F. Jones & Cie. Paris-
 ban, 31 his, rue du Faubourg
 Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

Ma tíz év alatt, mely a Pesti Hírlap
 megalapítása óta élt, a magyar olvasó-
 közönség rokonszenve évről-évre foko-
 zódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma,
 — mikor a Pesti Hírlap immár tizedik
 évfolyamát éli, — kétségbevonhatlanul a leg-
 kedveltebb és legelterjedtebb lap Ma-
 gyarországon.

A hazai közönség e pártatlan bizalma és
 rokonszenve arról tanuskodik, hogy a Pesti
 Hírlap mindig híven megtartja azt az irányt
 melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad
 ezután is minden irányban, partoktól és
 kormánytól egyaránt.

Erős, öntudatos, magyar nemzeti
 politika, ez jelszava a Pesti Hírlapnak. Ha-
 tározottan szembeszáll mindazzal, ami e poli-
 tikanak útjában áll, de nyíltan helyeshi, ha akár
 a kormány, akár bármelyik országos párt úgy
 jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé hogy a Pesti Hir-
 lap munkatársai közt különböző pártállású ki-
 tünő publicisták sorakoznak. E függetlenség-
 ben relik a lap eraje, melynél fogva meg-
 mondhatja az igazat minden irányban, a kor-
 mánynak és azt támogató többségnek ép ugy,
 mint az ellenzéknek.

A Pesti Hírlap vezetői közt Pulszky
 Ferenc, ifj. Ábrányi Kornél, Horváth Gyula,
 Eötvös Károly, Tórs Kálmán, Schwarcz
 Gyula, Borostyáni Nándor és dr. Kenedi
 Géza irják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a tár-
 carovat is, melynek rendes munkatársai
 azonkivül: Mikszáth Kálmán (Scarron), Agai
 Adolf (Csicseri Bors), Bartók Lajos, Tolnai
 Lajos, Jakab Elek, Kürthy Emil, Reviczky

Gyula, Sebők Zsigmond, Szécsy Ferenc,
 Sziklay János, Szerenyi Hugó stb.

Mikszáth Kálmán ki a „Ház” folyo-
 sójáról immár bejutott a honatyák közé, ország-
 os híre és kedveltsége kapott képviselőházi
 karcolatában humorizálja az országgyűlési pár-
 tok és notabilitások ferdeségeit — pártkéntel
 nélkül.

Az élen szerkesztett rendes rovatok ve-
 zetői: Antallik Károly (országgyűlés és zene),
 Luby Sándor (napi hírek), Sasvári Armin
 külpolitika), Schmittely József (segédszer-
 kesztő) stb., mindent elkövetnek hogy az ol-
 vasó közönség igényeit a legfokozottabb mérv-
 ben kielégítsék.

A szerkesztőség élen, mint irányadó és
 igazgató lapvezér, Légrady Károly laptulaj-
 donos-főszerkesztő áll, kinek e tereen negyed-
 századon át szerzett tapasztalatát garanciát
 nyújtának arra nézve, hogy a Pesti Hírlap
 a lapok versenyében kivívott elsőrangú helyét
 mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész
 seregén kívül, kik — költségre való tekintet
 nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő
 táviratokban értesítik a Pesti Hírlap közön-
 ségét a szerkesztőség külön tudósítót küld
 a szükséghez képest mindenholva (még az or-
 szág határain túl is), csak hogy közönségét első
 forrásból láthassa el megbízható értesíté-
 sekkel.

A Pesti Hírlap színvált és hir-
 rovata elvitáztatlanul leggazdagabb
 valamennyi lapokéi közt.

A külföldi irodalom érdekesebb termé-
 keit — regényekben, társasjátékokban s beszé-
 lyekben — gondosan megválasztva mutatja be.
 Nagy gondot fordít a Pesti Hírlap még
 a közönség köréből való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott szerkesztői
 üzenetek közlésére is.

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta
 (a hétfőt kivéve) két teljes ívet — 16 ol-
 dal — fölvegott állapotban ad az olvasó
 kezébe, külön kedvezményül hetenkint még
 egy zenemellékletet is kapnak a lap elő-
 fizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minőt
 ma egyetlen európai lap sem nyújt köz-
 zönségének.

Mindenek kedvezmények dacára a Pesti
 Hírlap a legolcsóbb napilapnak méltán
 mondható, amennyiben havonként csak 20
 kral drágább az ugynevezett kis néplapoknál,
 melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hírlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 7 „ — „
 Negyed évre . . . 3 „ 50 „
 Egy órára . . . . 1 „ 20 „

Előfizetés — legelőszérűbben postautal-
 ványval — a hó bármely napjától kezdve
 eszközölhető s az előfizetési pénzek a Pesti
 Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, ná-
 dor-utca 7. sz.) küldendők

Összetévszettek kikerülése végett azonban
 csakis PESTI Hírlap irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hírlap”
 szerkesztősége és kiadóhivatala.
 Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánított
 óhajra a Pesti Hírlap kiadóhivatala egy
 hétig ingyen és bérmentve küldi a lapot
 mutatványul.

Hetenként zenemelléklet.